

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **T. T. V.**, zastoupený Mgr. Enesem Zaimovićem, advokátem se sídlem Dlouhá 705/16, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 9. 2025, čj. KRPA-302701-10/ČJ-2025-000022-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2025, čj. 20 A 47/2025-45,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2025, čj. 20 A 47/2025-45, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (zákon o pobytu cizinců), na dobu 30 dnů ode dne omezení osobní svobody (napadené rozhodnutí). Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou k Městskému soudu v Praze (městský soud), který ji zamítl. Podle městského soudu žalobce nevycestoval z území ČR v době stanovené v pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění; proti tomuto rozhodnutí nevyužil žádný opravný prostředek. Tím naplnil skutkovou podstatu § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a žalovaná jej byla oprávněna zajistit. Nic na tom nemění skutečnost, že rozhodnutí o vyhoštění bylo po vydání rozhodnutí o zajištění zrušeno, neboť soud rozhoduje podle skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. V době rozhodování vycházela žalovaná z pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění, které neměla povinnost přezkoumávat. Postupovala v souladu se zásadou presumpce správnosti správních aktů.

[2] Žalovaná se dostatečně zabývala možnostmi užití mírnějších opatření (zvláštních opatření za účelem vycestování) a řádně odůvodnila, proč je nebylo možné využít. Žalobce navíc sám žalované sdělil, že není schopen složit finanční záruku, nezná žádnou osobu, která by ji složila za něj, a rovněž není nikde v ČR kontaktní (což nezpochybnil ani v žalobě). Rozhodnutí žalované je podle městského soudu přezkoumatelné a dostatečně odůvodněné.

II. Argumentace účastníků řízení

[3] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Důvod přijatelnosti spatřuje v tom, že městský soud se dopustil hrubého pochybení při výkladu právních norem s dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele, a též v tom, že otázka řešená v tomto případě dosud nebyla judikaturou plně uchopena.

[4] Napadený rozsudek je podle stěžovatele nepřezkoumatelný, protože se městský soud nevypořádal s jednou ze žalobních námitek. Stěžovatel tvrdil, že se po celou dobu nacházel na území ČR oprávněně na základě platného vstupního DV/R víza. To nezaniklo ani vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění (§ 62 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o zaměstnaneckou kartu zrušila Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, proto stěžovateli nadále svědčilo oprávnění k pobytu na základě fikce. Podstata žalobní námitky nesměřovala jen ke konstatování legálnosti pobytu, ale k tomu, že za této situace nelze naplnit zákonný účel zajištění. Je vyloučené, aby byl stěžovatel zajištěn za účelem nuceného vycestování, pokud má zároveň právo na území setrvat. Na tom v zásadě nic nemění skutečnost, zda rozhodnutí o správním vyhoštění existovalo. S tím se však městský soud vůbec nevypořádal. V bodě 28 napadeného rozsudku se omezil na konstatování, že stěžovatel nevycestoval ve lhůtě stanovené rozhodnutím o vyhoštění. Zcela ignoroval argumentaci, že existence oprávnění k pobytu činí rozhodnutí o zajištění stěžovatele za účelem vycestování nezákonným.

[5] I kdyby však NSS dospěl k závěru, že je napadený rozsudek přezkoumatelný, je nezákonný, neboť městský soud nesprávně aplikoval § 75 odst. 1 s. ř. s. NSS již v rozsudku ze dne 13. 11. 2019, čj. 6 Azs 170/2019-50, č. 3982/2020 Sb. NSS, vyslovil, že v řízeních týkajících se omezení osobní svobody nelze § 75 odst. 1 s. ř. s. aplikovat mechanicky, pokud by to vedlo k porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále Úmluva). V určitých situacích je nezbytné prolomit vázanost skutkovým a právním stavem, vyžaduje-li to právo cizince na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění (rozsudek NSS čj. 6 Azs 170/2019-50, bod 32). K obdobnému závěru dospěl NSS v rozsudku ze dne 4. 9. 2019, čj. 9 Azs 193/2019-48, č. 3933/2019 Sb. NSS, bytí v azylové věci. Městský soud se měl zabývat možností prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s., a za situace, kdy vyšlo najevo, že rozhodnutí o správním vyhoštění bylo zrušeno pro nezákonnost, měl k tomu přihlédnout. Protože tak neučinil, omezil právo stěžovatele na efektivní soudní přezkum. Městský soud toliko v bodě 28 napadeného rozsudku konstatoval, že je mu známo zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění. Pro stěžovatele však měla reflexe tohoto zrušení i praktický význam z hlediska náhrady nákladů zajištění, jež mu byly naúčtovány.

pokračování

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná a lze ji projednat.

[8] Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovedil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Stěžovatel namítá, že se městský soud dopustil zásadního pochybení s dopadem do jeho hmotněprávního postavení. Námitka nepřipustné koexistence platného pobytového oprávnění a rozhodnutí o vyhoštění, podle stěžovatele ústící v nezákonnost rozhodnutí o zajištění, je sice formulována jako námitka nepřezkoumatelnosti, ale zároveň je v ní obsažen i nesouhlas s právním názorem zastávaným městským soudem, který pro zákonnost rozhodnutí o zajištění považuje za dostatečné, že ke dni jeho vydání existovalo pravomocné rozhodnutí o vyhoštění. NSS proto zohlední oba aspekty námítky. Tato námitka zakládá přijatelnost kasační stížnosti pro zásadní pochybení městského soudu při stanovení okruhu právně relevantních skutečností pro posouzení důvodnosti žaloby, a s tím související neprovedení důkazu, ze kterého stěžovatel v žalobě dovozoval nezákonnost rozhodnutí o zajištění. Obdobně i druhá námitka, mířící k povinnosti městského soudu prolomit § 75 odst. 1 s. ř. s., je přijatelná pro zásadní pochybení městského soudu při aplikaci tohoto ustanovení (v rozporu s judikaturou kasačního soudu) spolu s nedostatkem zjištění skutečnosti pro posouzení věci podstatné. Potencialita zásahu popsanych pochybení do hmotněprávního postavení stěžovatele je zřejmá, vliv na zákonnost zajištění je podrobněji popsán níže.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

Uskutečnitelnost správního vyhoštění

[11] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.

[12] Správní orgán rozhodující o zajištění má povinnost zabývat se možnými překážkami realizace správního vyhoštění a tím, zda je vyhoštění potenciálně možné, primárně tehdy, nebylo-li o správním vyhoštění ještě pravomocně rozhodnuto. V takové situaci je nezbytné si o uskutečnitelnosti správního vyhoštění učinit předběžný úsudek (usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, bod 27). Bylo-li však o správním vyhoštění pravomocně rozhodnuto, otázka realizovatelnosti vyhoštění již byla předmětem hodnocení. Z rozhodnutí o správním vyhoštění a v něm obsaženého posouzení se proto vychází i pro účely rozhodování o zajištění. Podle judikatury NSS je však třeba vyhodnotit zásadní změnu poměrů od doby, kdy bylo o správním vyhoštění rozhodnuto (rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2022, čj. 6 Azs 56/2021-31, bod 11 a tam odkazovaná judikatura, např. rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2021, čj. 5 Azs 4/2019-18, bod 22).

[13] Nelze přisvědčit stěžovateli, že by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný proto, že by městský soud námitku platného pobytového oprávnění pominul. Městský soud zjevně zastával názor, že v tomto případě bylo podstatné, že žalovaná vyšla z pravomocného rozhodnutí o vyhoštění, a to bez ohledu na jakékoli jiné okolnosti. Takový názor, implicitně vylučující stěžovatelem namítnutou existenci platného pobytového oprávnění coby právně relevantní skutečnosti, je tedy přezkoumatelný. Jak ale vyplývá z výše zmíněné judikatury, je nesprávný.

[14] I když je zásadně možné vycházet z pravomocného rozhodnutí o vyhoštění, pokud jde o otázku jeho realizovatelnosti, neznamená to, že cizinec nemůže důvodně vznést námitku, která toto převzaté posouzení vyvrací. V žalobě stěžovatel tvrdil, že již neplatí stěžejní důvod, na kterém stojí rozhodnutí o vyhoštění. Toto rozhodnutí bylo založeno mj. na tom, že stěžovatel nemá platný pobytový titul důsledkem zamítnutí žádosti o udělení zaměstnanecké karty. Podle rozhodnutí o vyhoštění také nehrálo roli, že řízení o odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení zaměstnanecké karty dosud neskončilo. Stěžovatel argumentoval, že z rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 24. 4. 2025, čj. MV-40865-4/SO-2025 (dále rozhodnutí Komise), naopak vyplývá, že stěžovatel se na území ČR po celou dobu zdržuje oprávněně. K žalobě rovněž toto rozhodnutí Komise připojil.

[15] Stěžovatel předložil zásadní důkazní návrh (rozhodnutí vydané v jiném řízení než v tom, které bylo předmětem přezkoumání městským soudem), jenž směřoval ke zpochybnění zákonnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaná vyšla ze závěru o realizovatelnosti vyhoštění v pravomocném rozhodnutí o vyhoštění, stěžovatel však zpochybnil klíčový prvek rozhodnutí o vyhoštění (absenci pobytového titulu), a tím i základní podklad rozhodnutí o zajištění. Za takové situace měl městský soud nařídit jednání a k ověření žalobního tvrzení rozhodnutí Komise provést jako důkaz. Nic na tom nemění skutečnost, že stěžovatel vyslovil souhlas s rozhodnutím věci bez jednání. Jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, čj. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS, ze samotného souhlasu s rozhodnutím bez jednání není možné dovodit, že stěžovatel vzal zpět svůj důkazní návrh.

[16] Podle ustálené judikatury Ústavního soudu je povinností soudu zdůvodnit, proč neprovedl navržený důkaz, přičemž v odůvodnění rozhodnutí musí své stanovisko

pokračování

přiměřeně vyložit (viz např. náleze ze dne 22. 4. 2002 sp. zn. IV. ÚS 582/01). K povinnosti soudu zaujmout stanovisko k důkazům, jejichž provedení v řízení účastník navrhl, se vyslovil též NSS, a to např. již v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS. Zde dovodil, že soud rozhodne, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezavazuje povinnosti takový postup odůvodnit (srov. též náleze Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01). Opomenutí takové povinnosti nemusí mít vždy vliv na zákonnost rozhodnutí, je-li například zřejmé, že se jednalo o důkazy zjevně nadbytečné. O takovou situaci jde například tehdy, pokud lze prokazované skutečnosti bez dalšího zjistit z listin založených ve správním spisu, či u důkazního návrhu (šlo o účastnický výslech) vzneseného bez uvedení, co jim má být prokázáno (rozsudek NSS ze dne 22. 5. 2020, čj. 8 As 5/2019-29, bod 14).

[17] Rozhodnutí Komise však nebylo součástí správního spisu a stěžovatel zřetelně popsal, co má být jeho prostřednictvím prokázáno. Jelikož neobstojí (implicitní) úvaha městského soudu o nadbytečnosti posouzení otázky uskutečnitelnosti správního vyhoštění v situaci, kdy o něm bylo pravomocně rozhodnuto, měl povinnost takový důkaz provést. Jelikož tak městský soud nepostupoval, dopustil se zásadního pochybení spočívajícího v nesprávném právním posouzení (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] ve spojení s vadou řízení s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s.

[18] Obdobného pochybení jako ve vztahu k otázce uskutečnitelnosti správního vyhoštění se městský soud dopustil i ve vztahu ke zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění.

[19] Stěžovatel podáním ze dne 22. 10. 2025 městský soud informoval, že v přezkumném řízení došlo ke zrušení rozhodnutí o vyhoštění, důsledkem čehož byl stěžovatel propuštěn ze zajištění. Doplnil, že to podle něho městskému soudu nebrání v deklaraci nezákonnosti rozhodnutí o zajištění. K tomuto přípisu připojil jednak svůj podnět k přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění, jednak i samotné rozhodnutí o zrušení správního vyhoštění (rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 22. 10. 2025, čj. CPR-34479-3/ČJ-2025-930310-V243).

[20] Obecně platí, že nové skutečnosti, které nastaly až po vydání rozhodnutí o zajištění, nelze v řízení o žalobě proti rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s. s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. zohlednit. Judikatura NSS však dovodila, že je třeba prolomit princip vázanosti soudu skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, vyžaduje-li to právo žalobce na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění garantovaný čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Tam, kde jsou závažné důvody se domnívat, že by nepřihlédnutí k nově zjištěným nebo nově nastalým skutečnostem vedlo k porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy, a tedy k porušení práva na osobní svobodu, musí být Úmluva aplikována přednostně. To platí jak pro přezkum rozhodnutí o zajištění dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak i dle zákona o pobytu cizinců (rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2022, čj. 7 Azs 292/2021-26, bod 25 a tam odkazovaná judikatura).

[21] Stěžovatel v řízení před městským soudem tvrdil, že bylo zrušeno rozhodnutí o vyhoštění. Klíčový podklad pro závěr žalované, že je třeba stěžovatele zajistit, tak již podle něho neexistoval. To je ovšem bezpochyby závažný důvod se domnívat, že nepřihlédnutí k takové nově nastalé skutečnosti by mohlo vést k porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Pokud by byla prokázána, odůvodnila by prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. Přesvědčení městského soudu, že je vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu i za takové situace, zjevně bylo příčinou toho, že neučinil nic, čím by tvrzení stěžovatele postavil najisto. Pouze lakonicky konstatoval, že je mu zrušení rozhodnutí o vyhoštění známo, a to z úřední činnosti (aniž blíže osvětlil zdroj), a jde o politováníhodnou skutečnost bez vlivu na jeho posouzení. Takový názor je však nesprávný. Bylo povinností městského soudu k takové námitce přihlédnout, tvrzení stěžovatele ověřit, a pokud bude pravdivé, posoudit zákonnost napadeného rozhodnutí v souladu s judikaturou kasačního soudu i s jeho zohledněním. Jelikož tak městský soud nepostupoval, dopustil se zásadního pochybení spočívajícího v nesprávném právním posouzení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] ve spojení s vadou řízení s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud z výše předestřených důvodů rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), a provede k důkazu rozhodnutí Komise i rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění, případně jinak postaví najisto jejich existenci a obsah. Poznatky takto získané poté vyhodnotí v souladu s výše citovanou judikaturou. Městský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2026

Eva Šonková
předsedkyně senátu